

ת"פ 23796/08/14 - מדינת ישראל נגד קיריל סולדטקין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 23796-08-14 מדינת ישראל נ' סולדטקין

בפני
כב' השופטת רונית בש
מדינת ישראל
בעניין:

המאשימה

נגד

קיריל סולדטקין

הנאשם

גזר דין

א. מבוא

1. הנאשם הורשע בתיק זה, עפ"י הודאתו בעובדות כתב האישום, אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים (ראה במ/1), בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה, עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה תשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"), בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, עבירה לפי סעיף 10א(א) לפקודת התעבורה, בעבירה של נהיגה ללא ביטוח, עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי (נ"ח) תש"ל - 1970 ובעבירה של תאונת דרכים שתוצאותיה פגיעה בגוף, עבירה לפי תקנה 144 (א)(1) ו- (א)(49) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961. יובהר כי לא גובש בין הצדדים הסדר לעניין העונש.

2. לאחר מתן הכרעת הדין ביום 23.12.14, נדחה המשך הדיון בפניי לצורך הגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם ולטיעונים לעונש, כמו גם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות. כעת, לאחר שהוגשו התסקיר הנ"ל, חוו"ד הממונה על עבודות שירות וב"כ הצדדים העלו את טיעוניהם לעונש בפניי, כל שנותר הינו - לגזור את דינו של הנאשם.

ב. כתב האישום המתוקן

3. בעובדות כתב האישום המתוקן נטען, כדלקמן: ביום 7.8.14, סמוך לשעה 23.30, נהג הנאשם ברכב פרטי מסוג פיאט איביזה בשדרות הציונות מכיוון צפון מערב לכיוון דרום מזרח, והתקרב לצומת המצטלב עם רחוב הנביאים בקרית אתא (להלן: "הכביש"). עם הנאשם ברכב

נסעו עוד שלושה נוסעים, חבריו של הנאשם. באותה עת נסע בכביש, מכיוון רחוב הנביאים לכיוון שדרות הציונות מ.ש. יליד 17.7.00 (להלן: "הנפגע") כשהוא רוכב על אופניים חשמליים והתקרב לצומת. ברחוב הציונות פנה הנפגע שמאלה, לתוך נתיב נסיעת הנאשם. משהגיע הנאשם עם רכבו כ- 10 מ' לפני קו הצומת פגע הנאשם עם פינה קדמית ימנית ודופן ימין של הרכב באופניים שהגיעו מימינו. הנפגע הועף מאופניו מימין לרכב, ונפל על הכביש מאחורי הרכב (להלן: "התאונה"). מיד לאחר התאונה עצר הנאשם את רכבו, ויצא עם חבריו מהרכב. הנאשם ניגש אל הנפגע, ניער אותו, שאל אותו "מה קורה", וזה החל לצעוק מכאבים. אחרי דקה, לערך, נכנס הנאשם לרכב, לבדו, עזב את מקום התאונה בנסיעה, כשהדלת האחורית ימנית של הרכב עדיין פתוחה, תוך שהוא בורח ימינה לרחוב הנביאים, לכיוון ביתו. הנאשם לא הושיט עזרה בנסיבות המקרה לנפגע, כמו גם לא התקשר לגופי ההצלה המקצועיים להזעיקם למקום התאונה, לא המתין ליד הנפגע עד להגעתם, או דאג למניעת נזק נוסף לנפגע ככל יכולתו. כמו כן, הזיז הנאשם את רכבו ממקום התאונה ולא דיווח למשטרה על קרות התאונה. משהגיע, סמוך לביתו, החנה הנאשם את הרכב בין הרכבים האחרים בחניון האחורי של בית מס' 22, מול ביתו. לאחר מכן, הלך הנאשם לכיוון ביתו ובחצר בית מס' 15 השליך הנאשם את מפתחות הרכב לתוך השיחים על מנת להסתיר את הרכב והמפתחות. כתוצאה מהתאונה נחבל הנפגע חבלות של ממש, נגרמו לו שבר של הסקפולה השמאלית, קונטוזיות ריאתיות עדינות דו"צ, סימני חבלה טריים בראש, והמטומה תת עורית משמאל, שפשוף בברך ובקרסול ימין, וכן בלבול. הנפגע אושפז וטופל בבית החולים רמב"ם בחיפה ושוחרר ביום 10.8.14 לביתו תוך קיבוע כתף שמאל עם מתלה.

ג. תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן (להלן: "התסקיר"), שהוגש לתיק בית המשפט ביום 19.3.15, עולה כי הנאשם בן 20, יליד רוסיה, רווק, סיים, לדבריו, 12 שנות לימוד, מתגורר עם משפחתו בקרית אתא ועובד בחברת "גבעון בע"מ". הנאשם תיאר עצמו בפני שירות המבחן כתלמיד בעל הישגים ממוצעים, ללא בעיות משמעת. עם זאת, סיפר הנאשם, כי מגיל 15 החל לצורך סמים קנבואידים.

5. עוד עולה מתסקיר שירות המבחן, כי נגד הנאשם נפתח תיק פלילי בגין אחזקת סמים לשימוש עצמי והוא הופנה, בהיותו כבן 16, לשירות המבחן לנוער, אך לא שיתף פעולה ולא הגיע למפגשים כנדרש ממנו. במקביל, הוגש נגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של היזק לרכוש במזיד וניסיון גניבה. גורמי הטיפול בשירות המבחן לנוער התרשמו אז, כי מדובר בנער מניפולטיבי שאינו מבין את חומרת מצבו, אינו לוקח אחריות למעשיו ונמצא בסיכון גבוה לביצוע עבירות נוספות. הנאשם שלל בפני שירות המבחן לנוער כל צורך בטיפול בתחום השימוש בסמים. עם זאת, הוא הופנה לקבוצה טיפולית לנערים המשתמשים בסמים, אך לאחר שמסר בדיקת שתן שהעידה על שימוש בקאנביס, הפסיק להגיע למפגשים. שירות המבחן לנוער התרשם באותה תקופה, כי אמו של הנאשם הייתה בהכחשה למצבו של בנה והתקשתה לשתף פעולה עם גורמי

הטיפול. לפיכך, לא בא שירות המבחן לנוער בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

6. מדברי הנאשם בפני שירות המבחן עולה כי, לאחר ניתוק הקשר עם שירות המבחן, פנה הנאשם מיוזמתו ליחידה לטיפול בהתמכרויות במחלקת הנוער באזור מגוריו, בקריית אתא, מסר בדיקות שתן נקיות והשתלב בטיפול. ממידע שקיבל שירות המבחן מהיחידה לטיפול בהתמכרויות בנוער, עולה כי בשנת 2011 היה הנאשם בטיפול במשך כחודשיים, אך לא המשיך בתוכנית ארוכת טווח, וכן כי בחודש פברואר השנה שוב פנה הנאשם מיוזמתו ליחידה להתמכרויות במחלקת הנוער וביקש את עזרתם כגורם מתווך אל מול לשכת הגיוס על רקע הסירוב לגייס לצבא. גורמי הטיפול ביחידה להתמכרויות ציינו כי לצורך כך נערכו עם הנאשם מספר פגישות היכרות. מהתרשמות העובדת הסוציאלית עולה כי הנאשם בחור ורבאלי, בעל כוחות ויכולות לחזור למסלול חיים נורמטיבי וכי לא עלה צורך בשילובו בטיפול בתחום השימוש בסמים, זאת עפ"י דיווחיו והשיחות שנערכו עימו. בשתי בדיקות שתן, שנתן לאחרונה הנאשם, במסגרת שירות המבחן, לא נמצאו שרידי סם כלשהם.

7. ביחס לתפקודו התעסוקתי, מסר הנאשם לשירות המבחן כי, מאז היותו כבן 16, הוא עובד באופן רציף בעבודות שונות. טרם מעצרו בתיק הנדון, עבד הנאשם במשך שנה כמחסנאי בחנות מחסני "זול ספורט".

בשיחה, שקיים שירות המבחן עם מי שהיה מנהלו של הנאשם, נמסר כי הנאשם הפגין במהלך עבודתו אחריות וביצע תפקידו באופן חיובי.

מאז חודש ינואר 2015, עובד הנאשם בחב' "גבעון בע"מ". במכתב המלצה, שהוצג בפני שירות המבחן, נכתב כי הנאשם מוערך כעובד ממושמע וחרוץ, אשר מבצע את עבודתו לשביעות רצונם של הממונים עליו. הנאשם ביטא בפני שירות המבחן שביעות רצון מעבודתו במסגרת זו והביע את חששו, כי במידה שיוטל עליו עונש של מאסר, גם אם בעבודות שירות, יאבד את מקום עבודתו, הנחוה כחשוב ומשמעותי עבורו.

8. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן קשר תקין וחיובי עם בני משפחתו וכן גדילה והתפתחות בסביבה משפחתית תומכת. בצד זאת, ממידע שעמד בפני שירות המבחן לנוער, עולה כי הוריו של הנאשם השקיעו במהלך השנים מאמצים רבים בביסוס מעמדה הכלכלי של המשפחה וכשהיה הנאשם בגיל ההתבגרות התקשו להיות פנויים לצרכיו הרגשיים ולהוות עבורו דמויות מכוונות ומציבות גבולות ברורים.

שירות המבחן התרשם, כי בתקופה האחרונה הוריו של הנאשם מודעים יותר לקשייו ההתנהגותיים, מפקחים עליו בקפידה, ועושים מאמצים על מנת לסייע לו לשפר את תפקודו.

9. שירות המבחן ציין, כי עברו הפלילי ועברו התעבורתי של הנאשם נקיים מהרשעות קודמות.

בהתייחסותו לעבירות בתיק זה, קיבל הנאשם בפני שירות המבחן אחריות למעשיו והביע חרטה. הנאשם שיתף את שירות המבחן כי, לאחר שנכשל בשני מבחני רישוי, חש מאוכזב ומתוסכל. הוא הרגיש בטחון ביכולותיו בתחום הנהיגה ולכן, על רקע זה, חווה תחושות של תסכול, כעס וחוסר צדק בעקבות כישלונו במבחן הרישוי. בסערת רגשות החליט הנאשם לקנות רכב מבלי ליידע את הוריו. הנאשם סיפר, כי במועד ביצוע העבירות יצא יחד עם חבריו לנסיעה קצרה באזור מגוריו והתכוון להחזיר את הרכב לחנייה. לאחר התאונה, לדבריו, נבהל, ניגש לנפגע וניסה להבין מה מצבו. עוד לדבריו, בהמשך לכך, החלו להתקרב למקום אנשים רבים ומתוך תחושת לחץ וחוסר אונים עזב את המקום. עפ"י גרסת הנאשם, הוא זרק את מפתחות הרכב לשיחים בהיותו במצב של חרדה וקושי בקבלת החלטות, בשל הלחץ הרב שחש בגין התנהגותו הבעייתית. הנאשם ביטא בפני שירות המבחן תובנה לגבי התנהגותו הבלתי אחראית והפוגענית, לגבי השלכות מעשיו כלפי הנער הנפגע. כמו כן התבונן הנאשם במעשיו באופן ביקורתי, הביע כעס ואכזבה כלפי עצמו, וכן ביטא את רצונו לפצות את הנפגע.

שירות המבחן התרשם, כי רגשותיו של הנאשם כנים וכי המעצר וההליך המשפטי היוו עבורו גורם בעל כוח הרתעה, העשוי להפחית מהסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד.

10. במסגרת הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, התרשם שירות המבחן מהנאשם כבחור שגדל בתקופת גיל ההתבגרות ללא יד מכוונת ומציבת גבולות ברורים להתנהגותו, במסגרת משפחתית שבה ההורים לא היו פנויים, כאמור, לצרכיו הרגשיים בשל דאגתם לפרנסה ולביסוס מעמדה הכלכלי של המשפחה.

עם זאת ובסיוע של הוריו, שהחלו לגלות תובנה לצרכיו, הצליח הנאשם להיגמל משימוש בסמים ונמנע ממעורבות בפלילים, עד למעורבותו בעבירה הנדונה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו נושא בקרבו ערכים אנטי סוציאליים וכי העבירה מבטאת דחפים ועיוותי חשיבה הקשורים לגילו הצעיר של הנאשם ולהיותו מושפע מסביבתו החברתית. שירות המבחן העריך כי התנהגותו הבלתי אחראית והמתריסה מהווה החצנה של רגשות תסכול ופגיעה בדימוי עצמי לאחר שהנאשם כשל בשני מבחני רישוי. שירות המבחן הוסיף והתרשם, כי במצבי לחץ הנאשם נוטה להגיב ולפעול באופן אימפולסיבי ומתקשה לווסת את רגשותיו.

11. שירות המבחן ציין כי כיום הנאשם מקבל את תמיכתם ופיקוחם של הוריו וכי הוא נמצא בעיצומו של תהליך התבגרות וגיבוש זהות. שירות המבחן הוסיף כי הנאשם מבטא יכולת לבחון את התנהלותו בביקורתיות ובאופן אותנטי, וכן מגלה רצון ונכונות לשינוי בדפוסי התנהגותו הבעייתיים על מנת לנהל אורח חיים מותאם וללא מעורבות חוזרת בפלילים.

12. שירות המבחן התרשם, כי בצד ההתנהגות ההגנתית המרדנית והמתריסה, קיימת אצל הנאשם

היכולת להתבונן בקשייו הרגשיים והאימפולסיביים, בעקבותיהם הוא נוטה לדפוס התנהגות המכשילים אותו מעת לעת.

שירות המבחן העריך כי הסיכוי להישנות עבירות דומות בעתיד, ללא התערבות טיפולית, הוא בינוני וציין כי הנאשם הביע את נכונותו ורצונו להשתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, שיסייע לו בהקניית כלים להתמודדות בונה ואדפטיבית במצבי לחץ ומשבר.

13. לסיכום, נוכח כל האמור לעיל, מבלי להתעלם מחומרת העבירה ותוצאותיה, נוכח גילו הצעיר, קבלת האחריות והבעת החרטה, היעדר הרשעות קודמות בתחום הפלילי והתעבורתי, תפקודו התקין כיום בתחום התעסוקתי, הכרה בקשייו ההתנהגותיים ונכונותו להשתלב בהליך טיפולי שיקומי במסגרת שירות המבחן, ממליץ שירות המבחן בתסקירו להימנע מהטלת עונש של מאסר בפועל על הנאשם ומבקש כי בית המשפט ישקול בחיוב במקרה זה את האפשרות הטיפולית - השיקומית, להטיל על הנאשם צו מבחן לתקופה של 18 חודש.

שירות המבחן ציין בתסקיר כי, במהלך תקופת המבחן, השתלב הנאשם בהליך טיפולי על מנת שיוכל להעמיק בהתבוננות הזיהוי וההכרה של כשלו ההתנהגותיים, זאת באמצעות רכישת כלים להתמודדות בונה במצבי לחץ, באופן העשוי להפחית הסיכוי להישנות עבירות דומות בעתיד.

בנוסף, כחלופה לעונש של מאסר בעבודות שירות, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם ענישה מוחשית והרתעתית במסגרת צו של"צ עפ"י תכנית מפורטת בהיקף של 220 שעות, במהלכן יעבוד הנאשם במסגרת "בית קסלר", בעבודות אחזקה ותחזוקה.

14. בסיפא של התסקיר הביע שירות המבחן הערכה כי ענישה טיפולית, מוחשית ומרתיעה תפחית מרמת הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד ע"י הנאשם.

ד. טיעוני המאשימה לעונש

15. ב"כ המאשימה הגיש בדיון בפניי ביום 26.3.15 את טיעוני המאשימה לעונש בכתב (ת/2) והוסיף וטען בעל-פה.

16. בטיעוניו לעונש הדגיש ב"כ המאשימה את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, תוך ציון כי בגין העבירה החמורה ביותר של הפקרה לאחר פגיעה קבע המחוקק עונש מאסר מרבי של 14 שנים. ב"כ המאשימה ציין כי עסקינן בנאשם שבחר לנהוג ברכב, ללא רישיון נהיגה, זאת לאחר שנכשל פעמיים במבחני הרישוי. עוד הוסיף וטען ב"כ המאשימה כי הנאשם רכש רכב, חרף האמור לעיל, נהג ברכב וגרם לתאונה, במסגרתה נפגע קטין כבן 14 שנסע על אופניים

עמוד 5

חשמליים. ב"כ המאשימה ביקש לראות בחומרה את עצם ידיעת הנאשם בדבר פציעת הקטין, שכן הנאשם יצא מהרכב והבחין בקטין נאנק וזועק מכאבים, אולם חרף כך עזב את המקום והשליך את המפתחות לשיחים לצורך הסתרת מעשיו.

17. ב"כ המאשימה ביקש לראות בעבירות שביצע הנאשם משום אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם וטען כי מדובר במסכת של עובדות המצויה ברף החמור. ב"כ המאשימה הגיש אסופת פסיקה להמחשת עמדתו העונשית וביקש, לפיכך, לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 24 חודשי מאסר בפועל לבין 48 חודשי מאסר בפועל, בציינו כי, בחלק מהמקרים באסופת הפסיקה ת/3, לא היו הנאשמים אחראים לקרות התאונה, כי אם לביצוע עבירת ההפקרה בלבד.

18. ב"כ המאשימה ביקש שלא לאמץ את המלצתו של שירות המבחן שלא להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל וטען בנקודה זו כי המלצת שירות הינה בגדר המלצה בלבד וכי על בית המשפט לבחון את מירב השיקולים.

19. ב"כ המאשימה טען בת/2 כי במקרה דנן פגע הנאשם בזכות לשמירה על שלמות גופו וכבודו של המתלונן ובהמשך פגע באינטרס הציבורי ובשמירה על הסדר הקיים. ב"כ המאשימה ציין את חלקו המלא של הנאשם בביצוע העבירות, את הנזק שנגרם מביצוען ואת הנזק הפוטנציאלי שיכול היה להיגרם על ידי הנאשם לגופם וחייהם של עוברי דרך.

20. ב"כ המאשימה הוסיף וטען, כי המקרה דנן יכול היה להסתיים באופן חמור יותר אלמלא קיבל הקטין שנפגע טפול רפואי, כתוצאה מההתייחסות עוברי אורח אליו. עוד טען ב"כ המאשימה כי בחלק לא קטן מהמקרים הנזכרים בפסיקה שהגיש (ת/3), דובר באנשים נורמטיביים ובהמלצה של שירות המבחן להימנע ממאסר בפועל וחרף כך בית המשפט השית על אותם נאשמים עונשי מאסר לתקופות לא קצרות.

21. לסיכום, טען ב"כ המאשימה כי לא קיימת במקרה דנן עילה המצדיקה חריגה ממתחם העונש ההולם, אשר צוין על ידו, כאמור לעיל, וביקש להשית על הנאשם מאסר בפועל במתחם העונש ההולם הנ"ל, זאת בצד עונש של מאסר על תנאי מרתיע לתקופה ממושכת, פסילה בפועל לשנים ממושכות, פסילה על תנאי ופיצוי לטובת המתלונן.

ה.

טיעוני ההגנה לעונש

22. בפתח טיעוניו לעונש ציין הסנגור, כי הנאשם נעצר ביום 8.8.14 ושוחרר ביום 23.9.14 למעצר בית מלא. בנקודה זו הבהיר הסנגור, כי הנאשם שהה במעצר בית מלא תקופה של יותר מ- 3 חודשים וכי מאז חודש ינואר 2015 ועד היום נמצא במעצר בית חלקי ויוצא מביתו לצרכי עבודה

בלבד.

23. עוד עולה מטיעוני הסנגור בפניי, כי הנאשם הודה במעשיו עוד במהלך חקירתו והבין את חומרת מעשיו. הסנגור הפנה לעובדות כתב האישום המתוקן מהן עולה, כי הנאשם עצר את רכבו לאחר הפגיעה בנפגע, ניגש אליו ולבסוף עזב את מקום התאונה לבד ללא הנוסעים האחרים שהיו עימו ברכב. באשר ליתר הנוסעים שהיו עם הנאשם ברכב בזמן התאונה, הדגיש הסנגור כי לא הוגש נגדם כתב אישום כלל. הסנגור הגיש את הודעתו במשטרה של עד התביעה מספר 10, חברו של הנאשם, שנסע עמו ברכב בעת הרלוונטית (נ/1) ממנה עולה כי, עד התביעה הנ"ל המתין במקום התאונה עד שהגיע אמבולנס. הסנגור טען בנקודה זו, כי הנאשם ידע שמטפלים בנפגע, נוכח העובדה שחברו נשאר במקום והמתין כאמור להגעת האמבולנס. עוד הוסיף וטען הסנגור, כי לא נגרם לנפגע נזק נוסף כתוצאה מכך שהנאשם לא הושיט לו עזרה.

24. הסנגור הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם ממנו עולה, כי ביום האירוע היה הנאשם בחור צעיר, בן 19 בלבד שעברו הפלילי נקי. הסנגור ציין, כי מתסקיר שירות המבחן עולה, כי בעבר השתמש הנאשם בסמים, אך מיוזמתו פנה לקבלת טיפול וכיום הוא נקי מסמים. הסנגור הוסיף וציין, כי הנאשם פנה לעזרת הגורמים המתאימים בכדי שיעזרו לו להתגייס לצבא. עוד ציין הסנגור, כי בתסקיר שירות המבחן תואר הנאשם כבחור וורבאלי בעל כוחות ויכולת לחזור למסלול חיים נורמטיביים. כמו כן נטען כי, מהתסקיר עולה שלאחרונה הוריו של הנאשם מודעים יותר לקשייו ומפקחים עליו בקפידה ועושים מאמצים לשיפור תפקודו. הסנגור הדגיש, כי הנאשם קיבל אחריות מלאה לביצוע העבירה, הביע חרטה, כעס ואכזבה מעצמו וכן ביטא רצונו לפצות את המתלונן. בנקודה זו הפנה הסנגור לעמ' 3 לתסקיר ממנו עולה, כי רגשותיו של הנאשם כנים וכי המעצר וההליך המשפטי היוו עבורו גורם בעל כוח והרתעה העשוי להפחית מהסיכוי להישנות עבירות דומות בעתיד, מה גם שהנאשם הביע רצון ונכונות להשתלב בהליך טיפולי במסגרת השירות לטיפול במצבי לחץ ומשבר.

25. הסנגור טען, כי טרם מעצרו עבד הנאשם במחסני "זול ספורט". ממכתב המעביד שהוגש (נ/2), עולה כי הנ"ל הביע נכונות לשלב את הנאשם בחזרה במקום העבודה, במסגרת מעצר הבית. כיום, עובד הנאשם בחברה בה עובד אביו, חברת ח.ר. גבעון בע"מ. הסנגור הגיש מכתב ממעסיקו הנוכחי של הנאשם, ממנו עולה, כי הנאשם עובד לשביעות רצון הממונים עליו, והינו ממושמע ובעל מוטיבציה לתרום למקום העבודה (נ/3). עוד טען הסנגור, כי נפגע העבירה אושפז למשך יומיים בלבד, ולא נפגע באופן בלתי הפיך.

26. הסנגור הטעים, כי יש בכוחה של תקופת המעצר והמאסר כדי להרתיע נאשמים מביצוע עבירות נוספות בעתיד. הסנגור התייחס לפסיקה בסוגיית השיקום וטען, כי בתי המשפט נוהגים להתחשב ומאפשרים אפיק שיקומי, זאת בהינתן גילם הצעיר של נאשמים, בייחוד כאשר מדובר

במי שהורשע בדין לראשונה בחייו. עוד טען הסנגור, כי שליחת הנאשם לריצוי עונש של מאסר בפועל תפגע קשות בעתידו ובאפשרות לשקמו. הסנגור שב וציין, כי כיום הוריו של הנאשם מפקחים עליו ומעורבים יותר בחייו, וכי הנאשם עצמו עובר שינוי דרסטי בחייו, וכי מיוזמתו פנה לטיפול גמילה מסמים ונגמל. לפיכך, ביקש הסנגור כי, בית המשפט יעשה שימוש בסמכותו בנסיבותיו החריגות של המקרה דנן ויעדיף את הפן השיקומי, בצינו כי לבית המשפט הסמכות לחרוג ממתחם הענישה במידה וקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות לעשות כן, כדוגמת הנסיבות במקרה שבפנינו.

27. הסנגור התייחס לפסיקה שהוגשה ע"י ב"כ המאשימה (ת/3) וביקש שלא ללמוד ממנה גזירה שווה למקרה שבפנינו. הסנגור טען, כי בפסיקה הנ"ל נכללו מקרים בהם הנפגעים כמעט קיפדו את חייהם או נותרו משותקים, שלא כמו בנידון דידן בו נגרם לנפגע שבר שהתאחה. הסנגור הגיש אסופת פסיקה מטעם ההגנה (נ/5) והדגיש בנ/5 את גזר הדין, שניתן על ידי כב' השופטת תמר שרון נתנאל בת"פ 45417-03-14 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' קורדי** (ניתן ביום 25.2.15), במסגרתו הושת עונש של 6 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות על מי שהורשע, מכוח הודאתו, בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, מכוח סעיף 64 א (ג) לפקודת התעבורה, וכן בעבירה חמורה של חבלה בכוונה מחמירה, מכוח סעיפים 329 (א)(1) ו-(2) לחוק העונשין.

28. לפיכך, עתר הסנגור להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, וכן הבהיר כי הנאשם נכון לעמוד בתנאי צו המבחן שהוטל עליו, וכי הסביר לו, כי במידה שלא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת המבחן והצו יופקע, אזי יהא צפוי לגזירת דינו מחדש.

29. הנאשם, בדבריו בפניי, הבהיר כי הוא מוכן לבצע את צו המבחן באופן מלא, כי הוא הבין את הטעות שעשה, היינו כי ביצע עבירה חמורה ביותר. הנאשם ציין כי הוא מוכן לפצות את נפגע העבירה והבטיח שלא לבצע יותר עבירות דומות. הנאשם הטעים כי כיום משפחתו עוזרת לו ושם והביע צער על מעשיו.

30. אמו של הנאשם סיפרה בפני בית המשפט על הבושה שנגרמה למשפחת הנאשם כתוצאה ממעשיו. אמו של הנאשם הדגישה את היות הנאשם אך בן 20 שנה, וביקשה לעזור לו להשתקם, שכן כל עתידו לפניו.

ו. דיון ומסקנות

31. תיקון מס' 113 מתווה מאז כניסתו לתוקף ביום 10.7.12 את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה,

לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראה ע"פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12, לא פורסם). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

32. הנאשם בביצוע העבירות בהן הורשע פגע בזכותו של המתלונן - הקטין לשמירה על שלמות גופו וכבודו, ובהמשך פגע הנאשם גם באינטרס הציבור לשמירה על הסדר החברתי, כפי שטען ב"כ המאשימה בנקודה זו בת/2, ובצדק. הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע עבירת ההפקרה הוא "החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומם ולהציל את חייו (ראה ע"פ 5867/09 קריאשווילי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) פסקה 10 לפסק הדין (2010)).

הערך הנ"ל קיבל ביטוי בדין בעבירת ההפקרה בפקודת התעבורה והפך מחובה מוסרית לחובה משפטית. כמו כן, נועדה עבירת ההפקרה כדי לסייע לרשויות האכיפה באיתור האחראים לתאונות הדרכים (ראה ע"פ 1789/14 נחמיה נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו) ניתן ביום 22.10.14).

33. להמחשת חומרת העבירה של הפקרה אחרי פגיעה יובאו דבריו הבאים של בית המשפט העליון ברע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל (פד"י נו (3) 187, 228 (2002)):

"העבירה של הפקרה אחרי פגיעה - כבר אמרנו זאת- עבירה קשה ומכוערת היא. כולנו ידענו מה נזק יכול שייגרם לאדם בתאונת מכוניות... מעשהו של הנוהג הבורח פוגע בשורשי הסולידאריות החברתית והאישית, המינימאלית לקיומה של חברה תקינה. בריחה של נהג מן המקום היא מעשה אנטי-חברתי ואנטי-מוסרי מובהק, וראוי כי הוא יענש בכל חומרת הדין".

עוד יובאו בענייננו הדברים הבאים שנאמרו בב"פ 7878/12 מדינת ישראל נ' מרדכי ארגוב (פורסם בנבו, 21.05.2013):

"בתי המשפט הדגישו ושובו והדגישו פעמים הרבה את חומרתה של עבירת ההפקרה לאחר פגיעה ואת הצורך לגזור בגינה עונש הולם ומרתיע (ראו למשל ע"פ 8349/12 גראב נ' מדינת ישראל, פס' 4 [פורסם בנבו] (13.3.2013) (להלן: פרשת גראב); ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל, פס' 69, 77-76 [פורסם בנבו] (12.1.2011) (להלן: פרשת ימיני); ע"פ 5000/08 סומך נ' מדינת ישראל, פס' 10-12 [פורסם בנבו] (22.3.2009)). כך בפסקי הדין שקדמו לחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 101),

התשע"ב-2011, וכך על אחת כמה וכמה לאחר תיקון זה שהחמיר באופן ממשי את הענישה על הפקרה לאחר פגיעה, בפרט באותם המקרים שבהם נגרמה חבלה חמורה לאדם (מתשע שנות מאסר לארבע עשרה שנות מאסר - סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה)".

34. ומהתם להכא: כך גם במקרה דנן יש לראות בחומרה את עבירת ההפקרה בה הורשע הנאשם, בצד העבירות הנלוות (נהיגה ללא רישיון נהיגה, ללא ביטוח ותאונת דרכים שתוצאותיה פגיעה בגוף). לא בכדי קבע המחוקק בגין עבירת ההפקרה שבפנינו עונש מירבי של 14 שנות מאסר, אשר יש בו כדי להביע את עמדתו המחמירה של המחוקק באשר לעבירת ההפקרה אחרי פגיעה, אשר תוצאתה חבלה חמורה או מוות.

35. במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כאמור בסעיף 40 ט לחוק העונשין אציין, לחובת הנאשם, כי הנאשם, עת שנהג ללא רישיון נהיגה, לאחר שנכשל פעמיים במבחני הרישוי, גרם לתאונת דרכים, במסגרתה נפגע קטין כבן 14 אשר נסע על אופניים חשמליים, ולאחר מכן לא הושיט הנאשם עזרה לנפגע, לא התקשר לגופי ההצלה המקצועיים להזעיקם למקום התאונה ולא דאג להמתין ליד הנפגע עד להגעת גופי ההצלה. יתרה מכך, הנאשם הזיז את רכבו ממקום התאונה, לא דיווח למשטרה על קרות התאונה ואף השליך לשיחים את מפתחות הרכב בו נהג כאמור ללא רישיון, לצורך הסתרתם. עם זאת, מנגד, יש ליתן את הדעת, לטובת הנאשם לכך שהאחרון ניגש אל הקטין הנפגע ורק לאחר מכן עזב את מקום התאונה בנסיעה, וכן לכך שחברו של הנאשם, אשר נסע ברכב עם הנאשם, המתין במקום התאונה עד להגעת האמבולנס, כפי שעולה מטיעוני הסניגור. בנקודה זו יצוין, כי מטיעוני הסניגור עולה שהנאשם ידע בדבר המתנת חברו במקום עד להגעת האמבולנס.

36. במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות אוסיף ואציין, כי כתוצאה מביצוע עבירות שענינן נהיגת הנאשם ללא רישיון נהיגה וגרם תאונת דרכים שתוצאותיה פגיעה בגוף, נגרמו לקטין נזקים גופניים, כפי שעולה מדו"ח סיכום האשפוז ת/1. ודוק, הקטין אושפז יומיים בבית החולים רמב"ם ואובחנו בגופו חבלות, לרבות שבר בגופו. עם זאת, יוטעם בנקודה זו, כי נוכח העובדה שהוזעקה עזרה לטיפול בנפגע העבירה ואף חברו של הנאשם המתין עד לבוא האמבולנס, הרי שלא הוחמר נזקו הגופני של הקטין כתוצאה מהפקרתו על ידי הנאשם. בנקודה זו אוסיף, לחומרה, כי יכול היה להיגרם נזק פוטנציאלי חמור יותר בנסיבות המקרה שבפנינו כתוצאה מנהיגת הנאשם ללא רישיון נהיגה, זאת בדרך של פגיעה בגופם או בחייהם של המשתמשים בדרך.

37. להלן פסיקה הממחישה את מדיניות הענישה בעבירות שעיקרן הפקרה אחרי פגיעה:

· בע"פ 4864/14 ענאש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8.3.15) דובר במערער שהורשע, על

פי הודאתו בעבירות שעיקרן הפקרה לאחר פגיעה, לפי סעיף 64 א (ג) לפקודת התעבורה, אם כי במקרה הנ"ל (להלן: "עניין ענאש") הסתיימה התאונה במותו של הנפגע. בעניין ענאש נדחה ערעורו של המערער על גזר הדין, לפיו הושת על המערער עונש של 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בצד עונשים נלווים. עוד אוסיף, כי בעניין ענאש לא היה אחראי המערער לקרות התאונה. בית המשפט העליון, ברוב דעות, דחה בעניין ענאש את הערעור ולא התערב בקביעת בית המשפט המחוזי, לפיה מתחם העונש ההולם בנסיבות המקרה הנ"ל נע בין עונש של 24 עד 48 חודשי מאסר בפועל.

· בע"פ 3304/14 **פראן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.10.14), דובר בנהג - מערער שהורשע בהפקרת שני הולכי רגל שנפגעו קשה לאחר התאונה, זאת בצד הרשעה בנהיגה במהירות מופרזת, כאשר דעת הרוב של בית המשפט העליון הייתה כי יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בטווח שבין 10 עד 30 חודשי מאסר בפועל.

· בע"פ 3754/14 **גורמזנו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.11.14) נקבע על ידי בית המשפט העליון, ביחס למקרה שדובר בו בנהג, אשר הורשע בהפקרת הולך רגל שנפגע קשות, כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם בין 12 חודשי מאסר בפועל ל-40 חודשי מאסר בפועל.

· בת"פ [מחוזי תל-אביב] 17778-01-14 **מדינת ישראל נ' שאבי** (פורסם בנבו, ניתן ביום 23.3.15) הושת על נאשם שהורשע, על פי הודאתו, בביצוע העבירה שבפנינו שעניינה הפקרת מי שנגרמה לו חבלה חמורה, בצד עבירות תעבורה נלוות, לרבות נהיגה בשכרות, עונש של 24 חודשי מאסר בפועל. במקרה הנ"ל נקבע עונש הולם בטווח שבין 18 ל-40 חודשי מאסר בפועל.

38. לאחר שבחנתי את הערכים החברתיים שנפגעו בעניינינו, את נסיבות ביצוע העבירות ואת מדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בנידון דידן נע בין עונש של 15 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 40 חודשי מאסר בפועל.

39. עם זאת, לידי, יש מקום בתיק זה לחרוג ממתחם העונש ההולם, זאת בהתבסס על עקרון השיקום העולה מסעיף 40 ד (א) לחוק העונשין. בנקודה זו אוסיף כי על בית המשפט ליתן את הדעת במקרה שבפנינו לגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות. ודוק, בעת ביצוע העבירות היה הנאשם בן 19 וחצי, ולפיכך ניתן להגדירו כ-"בגיר צעיר". בנקודה זו יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 7781/12 **פלוני נ' מדינת ישראל**:

"בית משפט זה קבע פעמים רבות כי בקביעת עונשם של 'בגירים צעירים', וזאת מכוח אותן טענות שמעלה באת כוח המערער, יש להעניק משקל נכבד לפוטנציאל השיקומי כעולה מתסקיר המבחן... מבלי לקבוע יתדות, נראה כי בקבוצה זו יש לייחס משקל גבוה יותר (בדומה לקטינים) כאשר ניתנת המלצה של שירות המבחן לשלב את הנאשם במסגרת שיקומית, בשל

קרבה לגיל הקטינות... "[פורסם בנבו] פסקאות 26-58 לפסק הדין (25.6.2013).

כן נקבע בע"פ 2357/13 איתמר רוש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 06.10.2013):

"על פי מחקרים אין גיל 18 נקודת מפנה מוחלטת בהתבגרות, וכן כי השפעת מאסר בפועל על בגירים צעירים רבה יותר, ושיקולי השיקום מובהקים יותר מאשר לגבי "בגירים רגילים", אף במשפט המשווה; כך במיוחד כשעסקין במאסר ראשון. .. חשוב להבהיר כי אין בקביעתנו זו כדי לקבוע כי בגזירת עונשם של קבוצה זו, יש לשקול שיקולים זהים לאלו של קטינים. יחד עם זאת, על בית המשפט בקבעו את עונשו של 'בגיר צעיר' ליחס לגילו משקל משמעותי. במסגרת זאת, עליו לשקול בין היתר את קרבתו לגיל 18, ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, ובגרותו. הכל כעולה מתסקיר המבחן שיוגש בפניו בטרם גזירת העונש".

40. ומן הכלל אל הפרט: עברו של הנאשם, שהינו כאמור "בגיר צעיר", נקי ללא רבב והתסקיר בעניינו של הנאשם מלמד כאלף עדים בדבר החשיבות ביישום הפן השיקומי במקרה זה, ובהעדפתו על הפן התגמולי - העונשי, דבר המצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם. ודוק, מהתסקיר עולה, כאמור, כי הנאשם קיבל אחריות לביצוע העבירות, הביע חרטה, הכיר בקשייו ההתנהגותיים ואף מתפקד באופן תקין היום בתחום התעסוקתי. הנאשם הביע בפני שירות המבחן נכונות להשתלב בהליך טיפולי - שיקומי, ואף חדל להשתמש בסמים (בדיקות שתן שנערכו לנאשם התגלו "נקיות מסמים"). לפיכך, בא שירות המבחן בהמלצה להשית על הנאשם צו מבחן, בצד צו של"צ. בנקודה זו יוטעם, כי לדידי מן הראוי להשית על הנאשם מאסר בפועל, זאת נוכח חומרת העבירה. ברם, אין מקום בנסיבות העניין המיוחדות שבפנינו, כמתואר לעיל, להשית על הנאשם מאסר מאחורי סורג ובריח, שכן יהא בכך כדי לפגוע בהליך שיקומו של הנאשם. אף אינטרס הציבור לא יצא נשכר אם ישוב הנאשם, חלילה, לסורו או אם ישתלב במעגל הפשיעה, במסגרת כותלי בית הסוהר. מנגד, שיקומו של הנאשם, הנתמך היום גם על ידי בני משפחתו, ישרת לא רק את האינטרס הצר של הנאשם, כי אם את אינטרס הציבור כולו. בנקודה זו בחרתי להביא את הדברים הבאים, כפי שנקבעו בע"פ 779/15 פלוני נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, יתן ביום 12.4.15):

"סעיף 40 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מתווה את המסגרת להתחשבות בשיקול השיקום בענישה. לפי סעיף-קטן (א) כאשר הנאשם השתקם או יש סיכוי ממשי שישתקם רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש העולם. בנוסף לכך, לפי סעיף-קטן (ב) ההתחשבות בשיקול השיקומי תיעשה ביחס לעבירות בעלות חומרה יתרה רק "בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם". תחושתנו היא שמילים אלה של החוק נכתבו כשמקרה כמו זה של המערער עומד נגד עינו של המחוקק. תהליך השיקום של המערער תואר כיוצא דופן, לא פחות מכך. לאחר מהלך חיים מורכב וקשה, שבו לא הצליח להתרומם מעל לקשיי חייו - הוא אחז בהזדמנות שניתנה לו ולא הרפה. המערער הוא אדם צעיר הנמצא בראשית חייו. שיקומו ייטיב לא רק איתו, אלא עם החברה כולה. בנסיבות אלה, אנו סבורים שיש בתהליך שעבר המערער כדי להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם בנסיבות העניין ולתת בכורה לשיקולי השיקום ..."

41. לפיכך, ובהינתן הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום המתוקן, מן הראוי, לדידי, לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום ולהשית על הנאשם, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה שבפנינו, עונש של מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, זאת בדרך של עבודות שירות, ובצד צו מבחן ועונשים נלווים של מאסר על תנאי, פיצוי כספי למתלונן (נפגע העבירה) ופסילת הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה.

אחרית דבר

ז.

42. סיכומי של דבר, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

למאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, אשר ירוצה על ידי הנאשם בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות שירות, היינו בבית הקשיש "רקפות" בקריית אתא, החל מיום 21.9.15 בשעה 08:00, שאז יתייצב הנאשם ביחידת עבודות שירות, ברח' הציונות 14 בטבריה. הנאשם מוזהר בזה, לבקשת הממונה על עבודות שירות, כי במהלך ריצוי עבודות השירות יהיה נתון למעקב של בדיקות שתן וכי סירוב לבצע בדיקות שתן או תוצאת בדיקת שתן עם ממצאים חיוביים, יהוו עילה להפסקה מנהלית של עבודות השירות, ולריצוי העונש במאסר בפועל. עוד מוזהר הנאשם, כי נאסר עליו לשתות אלכוהול במהלך עבודות השירות או להגיע בגילופין למקום עבודות השירות, וכי התנהגות מסוג זה תהווה עילה להפסקה מנהלית של עבודות השירות ולריצוי העונש במאסר בפועל. כן מוזהר הנאשם, כי תנאי ההעסקה במסגרת עבודות השירות הינם תנאים קפדניים וכל חריגה מהם עלולה להביא להפסקת עבודות השירות ולריצוי עונש המאסר בפועל.

למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודש למשך 3 שנים והתנאי הוא כי לא יעבור הנאשם עבירה לפי סעיף 64 א (ב), או סעיף 64 א (ג) לפקודת התעבורה ויורשע בגין אחת מהן.

למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא כי לא יעבור הנאשם עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10 (א) לפקודת התעבורה, או עבירה של נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודה הנ"ל ויורשע בגין אחת מהן.

הנני מורה על פסילת הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 24 חודש. נוכח העובדה שאין בידי הנאשם רישיון נהיגה, פטור הנאשם מהפקדת רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט.

הנני מורה לנאשם לפצות את נפגע העבירה (הקטין מ.ש. באמצעות הוריו) פיצוי כספי בסכום של ₪ 20,000 אשר יופקד על ידי הנאשם עבור נפגע העבירה בקופת בית המשפט עד ליום 15.9.15. על המאשימה להמציא תוך 7 ימים הודעה בכתב במזכירות בית המשפט בדבר פרטי הוריו של הקטין, לצורך העברת סכום הפיצוי לידיהם עבורו. כמו כן תמציא המאשימה העתק מגזר הדין להורי הקטין הנ"ל.

הריני להורות בדבר הטלת צו מבחן על הנאשם, כמומלץ בתסקיר שירות המבחן, זאת לתקופה של 18 חודש, אשר במהלכה ישולב הנאשם בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן. הנאשם מוזהר בזה כי במידה שלא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת המבחן והצו יופקע, אזי יהא צפוי לגזירת דינו מחדש בהתאם.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום בתאריך 4 ביוני 2015